

5. Аутизъм

- Какво е аутизъм?
- Широко разпространение на аутизма
- Разстройства от аутистичния спектър
- Характеристики на аутизма
- Диагностициране на аутизма
- Теории
 - Теорията за дефицита на мозъка
 - Теория за изключителната функция
 - Теорията на централната съгласуваност
- Обучителни резултати

Какво е аутизъм?

- Комплексно увреждане на развитието
- За първи път аутизма се описва от Канер (1943)
- Обикновено се появява в първите 3 години от живота
- Най-тежко детско нервнопсихиатрично състояние
- триада на увреждания
 - социализация
 - комуникация
 - въображение

Широко разпространение на аутизма

- 2-6 случая на 1,000
- Увеличава се с размер от 10-17 процента на година
- Съотношение момчета:момичета 4:1
- Обикновено се индифицира преди 30тия месец
- Няма расови или социоикономически разлики.

Разстройства от аутистичния спектър

- Аутизмът е 1 от 5 нарушения, класирани под чадъра широко разпространените разстройства на развитието.
 - Аутистични разстройства
 - разстройство на Аспергер
 - Детско дисинтеграционно разстройство
 - Разстройство на Рет
 - широко разпространено разстройство на развитието - неопределено по друг начин

Характеристики на аутизма

- Хората с аутизъм могат да проявят някои от следните черти.
 - Настояване за еднаквост; резистентност към промяна.
 - Трудности при изразяване нужди; използват жестове или показват вместо да си служат с думи.
 - Повтарят думи или фрази на мястото на нормална реч.
 - Смят се, плачат и показват дистрес по причини, които са неразбираеми за другите.
 - Предпочитат да бъдат сами; сдържан начин
 - Гневни внезапни избухвания.
 - Трудност при социализация.
 - Може да не иска да го гушкате или той самия да иска да се гуши.
 - Слаб или никакъв визуален контакт.

Характеристики на аутизма

- Неотивчиви към нормалните методи на преподаване.
- Странни игри.
- Завърта обекти.
- Неподходящо превързване към обекти.
- Видимо свръх-чувствителност или под-чувствителност към болка.
- Не са реални страховете от опасност.
- Забележима физическа свръхактивност или екстремна неактивност.
- Неравномерни умения за груба и финна моторика.
- Неотзивчив към вербални сигнали; държи се все едно е глухм, въпреки, че има нормален слух.

Развитие на речта

- Забавено и девиантно.
- Странна употреба на звуци и думи.
- Ехолалия.
- Разместване на местоименията – използване на “аз “ вместо “ти” и обратно.
 - например ‘искаш ли питие’ вместо “искам питие”
 - Отричане на личната идентичност? (психоанализатори)
 - Или просто свързани с ехо

Социално развитие

- Физическа и емоционална дистанция от другите.
- Невъзможност да се развиват социална привързаност.
- липса на обща групова игра.
- Трудност в реагирането на или разпознаването на чувствата на другите.
- other people's feelings

Интелектуално развитие

- Бедна вербална способност.
- може да извършва задачи свързани с паметта и пространствени задачи над средното ниво.
- може да има талант в музиката и рисуването.
- $1/4 - 1/3$ имат $IQ > 70$

Диагностициране на аутизма

- Няма медицински изследвания за диагностициране на аутизма.
- Ранна диагностика.
- Диагностични инструменти.
- Тези 5 вида поведения сигнализират, че се изисква по-нататъшна оценка:
 - Не бърбори или гука до 12 месеца.
 - Не жестикулира (посочва, маха, хваща) до 12 месеца.
 - Не казва нито една дума до 16 месеца.
 - Не изрича самостоятелно фрази от 2 думи до 24 месеца.
 - Загуба на реч или социални умения на всяка възраст.

Диагностициране на аутизма

- Няколко теста са разработени, които се използват сега за диагностициране на аутизма.
 - CARS система за оценка (скала за оценка на аутизъм в детството)
 - Контролен списък за аутизъм при малки деца (току-що проходили)
 - Въпросник за скрининг при аутизъм
 - Скринингов тест за аутизъм при 2годишните.

Теории

- Някои настоящи психологически теории за аутизма.
 - Теорията за мозъчен дефицит.
 - Теорията за дефицит на изпълнителната функция.
 - Теорията на централната съгласуваност.

Теория за разума

- Децата с аутизъм не могат да се ангажират в – мета-представяния, следователно не могат да развият теория за ума.
 - Децата с аутизъм не могат да се преструват/ да играят символична игра (Baron-Cohen, 1987)
 - Следователно може да се предвиди лошо представяне при задачи свързани с лъжливи вярвания.
 - Baron-Cohen, Leslie & Frith (1985) са открили това лошо представяне.
- Също така:
 - Случайно изпълнение на психично-физическо разграничение (Baron-Cohen, 1989).
 - Слабо разбиране на функциите на ума (Baron-Cohen, 1989).
 - Провалят се на тестове за външен вид-реалност (Baron-Cohen, 1989).
 - Не знаят ,че наблюдението води до знание ” (Baron-Cohen & Goodheart, 1994; Leslie & Frith, 1988)

Теория на разума

- Шанс при разпознаване на думи свързани с менталното състояние (Baron-Cohen et al., 1994)
- Не произвеждат набор от думи свързани с менталното състояние (Tager-Flusberg, 1992)
- Трудност при разбиране на комплексните причини за емоции (Baron-Cohen, 1991)
- Не са наясно, че очите издават мисли /желания(Baron-Cohen & Cross, 1992)
- Не успяват да различат случайно от умишленото (Phillips, 1993)
- Не са способни да мамят (Baron-Cohen, 1992)
- Не разбират небуквални становища (Harré, 1994)
- Лошото използване на прагматиката(Baron-Cohen, 1988)

Проблеми с теорията на разума

- Prior et al (1990) децата с аутизъм могат да успеят с Baron-Cohen et al's (1985) задачи
- Едно дете може да пропадне на тест по множество причини, такива като липса на мотивация, внимание или възприемане на задачи.

Изпълнителна дисфункция

- Изпълнителна функция:
 - потискат неправилните отговори
 - получават съответната информация в работната памет
- изпълнителната функция участва в гъвкаво планиране,
 - Примерно Кулата на Ханой
- дефицит се появява с увреждане на предния мозък, водещи до предпазващо поведение
- Неверен тест с снимка (Leekam & Perner, 1991; Russell et al., 1999)

Изпълнителна дисфункция (2)

- Не специфични за аутизма
 - Също се наблюдава при:
 - шизофрения
 - обсесивно-компулсивно разстройство
 - синдром на Жил де ла Турет
 - Хиперактивно разстройство с дефицит на вниманието.
 - Паркиснън и още.
- Така ,че само по себе си изпълнителната дисфункция не може да обясни аутизма и може да се появи заедно с дефицит в теорията за разума.

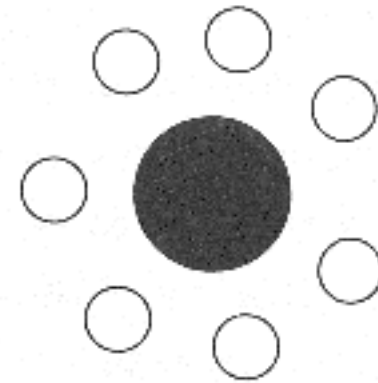
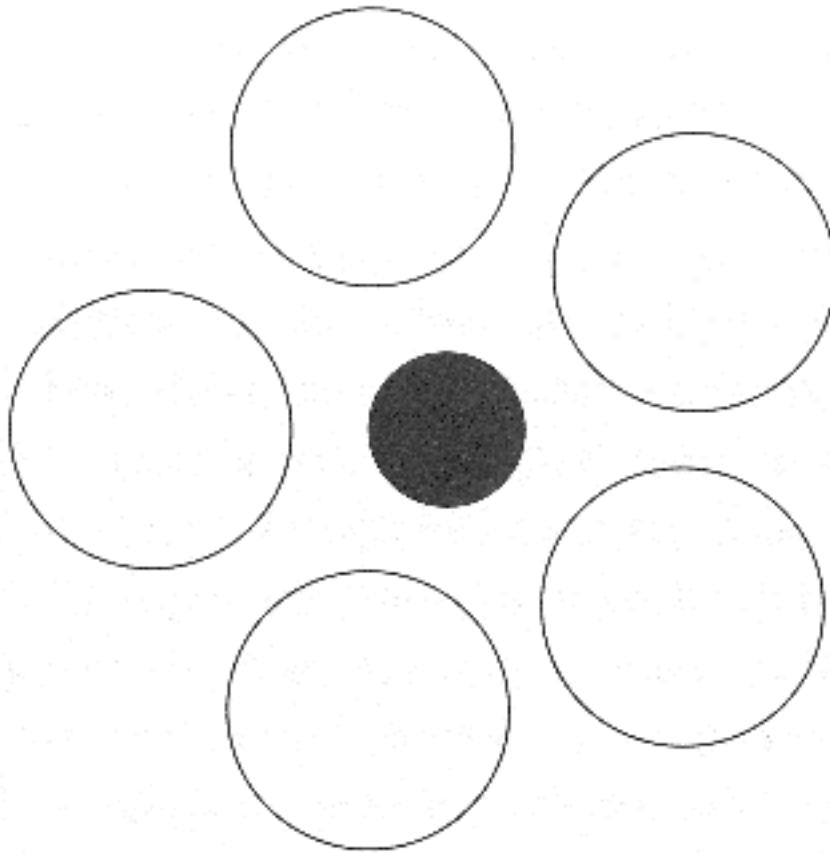
Проблеми с теорията на разума и изпълнителна дисфункция

- Дефицитите при аутизма обаче не успяват да дадат обяснение защо хора с аутизъм показват не само запазени, но често и изключителни умения в определени области.
- Академични умения
 - 10 пъти по-често срещани при хора с аутизъм, отколкото при други с ментални увреждания
 - Появяват се при приблизително едно на десет лица с аутизъм.

Слаба централна съгласуваност

- Централна съгласуваност (Frith, 1989)
 - Хората имат нужда /желаят значимост на високо ниво
 - Всекидневна тенденция да обработва постъпващата информация в контекста на основно съдържание
 - тази функция на обработка на човешки информация е нарушен при аутизма.
 - Слаба централна съгласуваност ‘
- аутизмът дава превес на местната срещу глобалната обработка на информация
 - “неспособност да възприенат цялото без пълно внимание към съставните елементи”
 - не се поддават на визуални илюзии(Happé, 1996)
 - Не мога да използват контекста при четене (Happé, 1995)

The Ebbinghaus Illusion (from Frith, 2003)

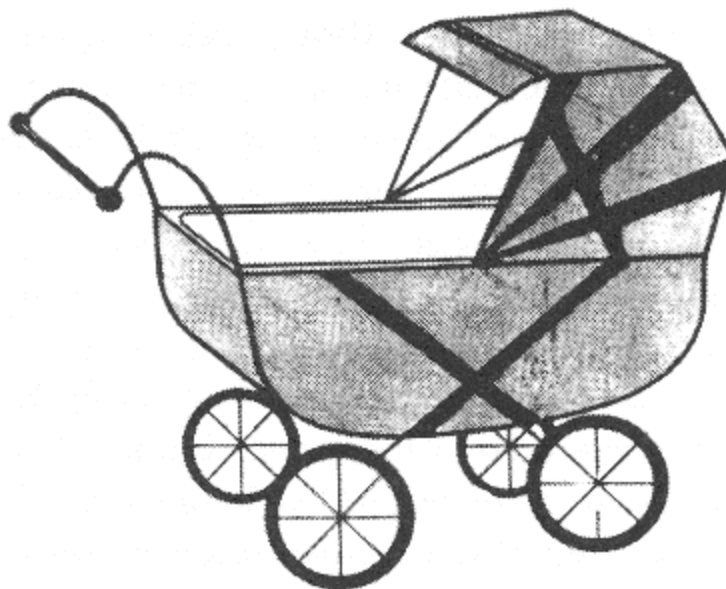
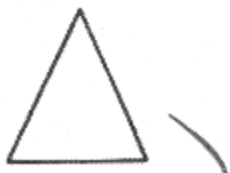

Слабо централна съгласуваност

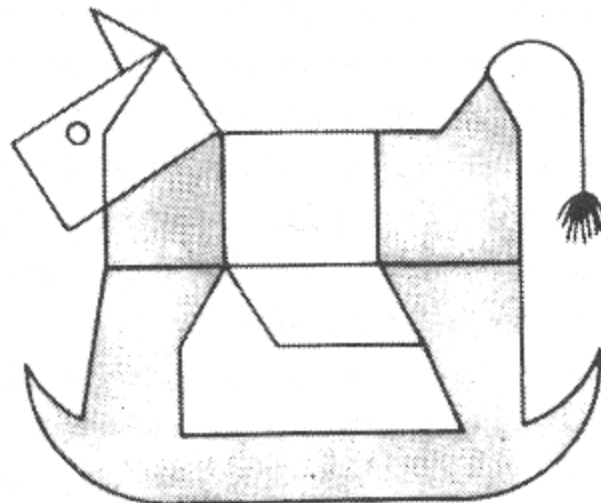
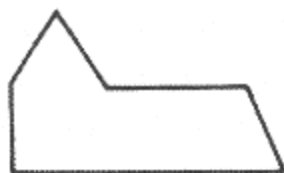
- **предсказва:**
 - сравнително добра представяне, където вниманието към местната информация (т.е. относителната обработка на парче) е изгодна.
 - Например може да разпознае предмет от една частичка.
 - Лошо преставяне при задачи които изискват разпознаване на глобалното значение или интеграция на стимули в контекста
 - Например не може да интегрира частички за да определи предмета
- По-скоро когнитивен стил отколкото когнитивен дефицит.

Тест за внедрени фигури (от Frith, 2003)

Hidden "tent" figure

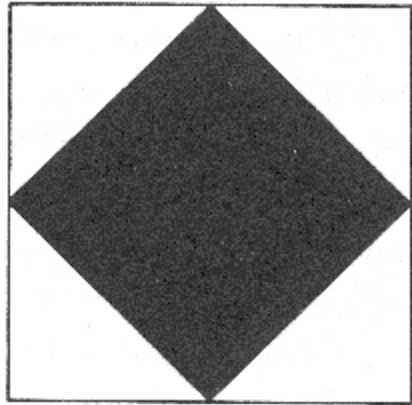
Hidden "house" figure

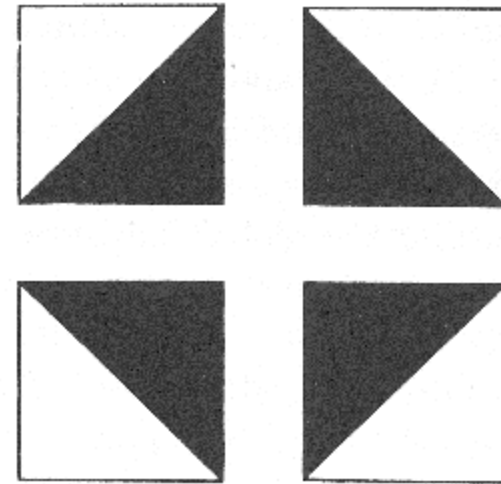
Слаба централна съгласуваност

- Доказателства :
 - Съгласуваност на възприятието.
 - Визио-пространствена конструктивна съгласуваност.
 - вербално-семантична съгласуваност.
- Слаба съгласуваност и теория на разума-независима (Harré, 1995)
- Академични умения
 - Музикален талант
 - Графичен талант

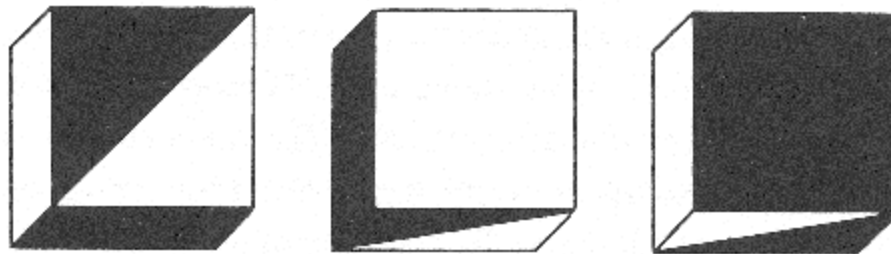
Задачата на Wechsler за дизайн на блокче(от Frith, 2003)

Original pattern

Segmented pattern

Types of blocks available for making the pattern

3 Допълнителни теории

- Теория за дефицит на разума
 - Социални и комуникационни увреждания
- Увреждане на изпълнителната функция
 - Стереотипно поведение и тесни интереси
 - Слабо централна съгласуваност
 - Специални таланти и върхове в представянето.
- Дали тези теории разглеждат три основни дефицити, засягащи различни системи на мозъка?

Обучителни резултати

- Ще имате възможност да опишете аутизма и характеристиките на разстройството.
- Ще имате възможност да опишете и оцените научните изследвания в областта на аутизма.
- Ще имате възможност да опишете и оцените теориите за аутизма.
- Ще можете да сравните и противопоставите теориите за аутизма.

Прочетете още

(на дигитални ресурси):

- Frith, U. & Happe, F. (1994) Autism: Beyond Theory of Mind. *Cognition*, 50, pp.115-132
- Frith, U. & Hill, E. (2004) Autism: Mind and brain. Oxford: Oxford University Press. Chapter

Въпроси

- Кои са различните теории за аутизъм (на когнитивно ниво)?
- Какво ни казва изследванията в аутизма?
- Подкрепят ли научните изследвания теориите?